

Očkovanie detí na Slovensku stále s vysokým kreditom

V októbrovej publikácii Svetovej zdravotníckej organizácie (MMWR October 24, 2008/57 (42); 1148–1151) je aktuálne zhodnotená dostupnosť očkovania konjugovanou pneumokokovou vakcínou vo svete. Na konci publikácie sú na mape modrou farbou znázornené tie štáty, kde je očkovanie zabezpečené všetkým dočatám. Modrá je celá Severná Amerika a z Európy západná časť (aj keď nie úplne). Na východ od hraníc Nemecka a Švajčiarska je v Európe všetko biele. Až na jeden fliáčik – ním je modré Slovensko. U nás je zabezpečené očkovanie konjugovanou pneumokokovou vakcínou všetkým deťom do 2 rokov, rizikovým skupinám úplne bezplatne, ostatným so symbolickým doplatkom (4% ceny vakcíny). To znamená, že tieto deti sú chránené pred najčastejším vyvolávateľom invazívnych infekcií (pneumokokové meningitídy, sepsy) a pred časťou pneumónií a otitíd. V štátoch, kde sa celoplošne očkuje, bol pozorovaný výrazný pokles výskytu uvedených pneumokokových ochorení nielen u detí, ale aj u seniorov (malé dieťa je nosičom pneumokoka, a tým aj zdrojom pneumokokovej infekcie). Zistil sa pokles návštev malých detí u lekára, pokles hospitalizácií, pokles spotreby antibiotík, pokles počtu infekcií vyvolaných pneumokokom rezistentným na bežné antibiotiká. Pri pohľade na mapu, kde je modré Slovensko obklopené štátmi v bielom, sa akosi podsúva otázka: „V akých iných oblastiach pediatrie, resp. medicíny je Slovensko ďalej ako Česká republika, Rakúsko, Slovinsko?“

Ale takýto výsledok nevznikol sám od seba. Bolo potrebné množstvo práce – pediatrov, epidemiológov, mikrobiológov a pracovníkov rôznych iných odborov, bolo potrebné dokázať potrebu očkovania z medicínskej stránky (incidencia ochorení, rezistencia na antibiotiká) a zároveň aj finančnú návratnosť (jednania so zdravotnými poisťovňami), argumentami presvedčiť manažérov zdravotnej politiky. Najprv presné definovanie rizikových skupín, úhrada vakcíny rizikovým skupinám a nakoniec už spomínaná úhrada všetkým deťom do 2 rokov.

Ukazuje sa, že zaradenie pediatra ako lekára primárnej starostlivosti pre celý detský vek je dôležitým faktorom kvalitnej prevencie v zdravotnej starostlivosti o deti. Pediater rozumie významu prevencie, a tým aj potrebe očkovania. Aktuálna zaočkovanosť (významne nad 95% u povinných očkovaní) prináša ochranu pre celú populáciu. Aj preto sa u nás nevyskytujú osýpky, ktoré sú v súčasnosti problémom vo viacerých vyspelých krajinách. Niežeby sa na Slovensku nevyskytli, prechádzajúci utečenci ich už viackrát k nám doniesli. Vzhľadom ku kolektívnej imunite, ktorá je zásluhou vysokej zaočkovanosti, sa osýpky medzi naše deti nepreniesli. A to je výsledok organizácie očkovania a tiež práce pediatra primárneho kontaktu, ktorý chápe dôležitosť prevencie a v rámci nej aj potrebu očkovania.

MUDr. Pavol Šimurka